

2030-YILGACHA BO'LGAN TARAQQIYOT STRATEGIYASI DOIRASIDA INVESTITSIYA SIYOSATINI MODERNIZATSIYA QILISH VA IQTISODIY O'SISHNING YANGI DRAYVERLARINI SHAKLLANTIRISH

Mavlyanov Zafar Sahibovich

SP "NEW SILK ROAD OIL & GAZ" mas'uliyati cheklangan jamiyati direktori

XXI asrning globallashuv va texnologik inqilob davrida iqtisodiy o'sishning asosiy omili investitsiyalarni samarali boshqarish va ularni innovatsion yo'nalishlarga yo'naltirishdan iborat bo'lib qoldi. Jahon iqtisodiyoti tajribasi shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy rivojlanishning barqaror sur'atlari, yangi ish o'rinlarining yaratilishi va raqobatbardoshlikning oshishi bevosita investitsiya siyosatining modernizatsiya darajasiga bog'liqdir. Rivojlangan mamlakatlarda, xususan, Germaniya, Yaponiya, Janubiy Koreya va Singapurda iqtisodiy yuksalishning asosiy drayveri innovatsion texnologiyalar, ilm-fan, infratuzilma va inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalardir.

Jahon miqyosida investitsiya oqimlari hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. BMTning UNCTAD tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilda global to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar hajmi 1,3 trillion AQSh dollarini tashkil etgan. Shuningdek, barqaror rivojlanish maqsadlariga yo'naltirilgan "yashil" investitsiyalar ulushi 25 foizdan oshdi. Bu holat shuni ko'rsatadiki, zamonaviy iqtisodiyotda investitsiyalar nafaqat moliyaviy foyda olish vositasi, balki ekologik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlovchi strategik resurs sifatida qaralmoqda.

O'zbekiston ham jahon tajribasini inobatga olgan holda, investitsiya siyosatini tubdan modernizatsiya qilishga kirishdi. "Yangi O'zbekiston – 2030" taraqqiyot strategiyasida mamlakat iqtisodiyotini yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulot ishlab chiqarishga yo'naltirish, innovatsion sohalarni rivojlantirish, xususiy sektor ulushini oshirish hamda xorijiy investitsiyalarni jalb etish bo'yicha aniq vazifalar belgilangan. 2017–2024-yillar davomida O'zbekistonga jalb qilingan xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar hajmi uch barobarga oshgan bo'lsa, sanoat ishlab chiqarish hajmi 1,8 barobarga o'sgan. Bu esa amalga oshirilayotgan islohotlarning ijobiy samarasidan dalolat beradi.

Shuningdek, xalqaro moliya institutlari — Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki va Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki bilan hamkorlikda transport-logistika, energetika, raqamli iqtisodiyot va qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish bo'yicha ko'plab investitsiya loyihalari amalga oshirilmoqda. Bunda xorijiy investorlar uchun soliqqa oid imtiyozlar, huquqiy kafolatlar va erkin iqtisodiy zonalar orqali qulay investitsion muhit yaratilgan.

2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston oldida turgan asosiy vazifalardan biri – investitsiya siyosatini innovatsion drayverlarga asoslangan holda takomillashtirishdir. Bunga raqamli iqtisodiyot, yashil energetika, yuqori texnologiyalar, eksportni diversifikatsiya qilish va inson kapitaliga sarmoya kiritish

kiradi. Aynan shu yo‘nalishlar iqtisodiy o‘shishning yangi drayverlari sifatida mamlakatning uzoq muddatli rivojlanishini ta‘minlaydi.

2030-yilgacha bo‘lgan taraqqiyot strategiyasi doirasida O‘zbekistonning investitsiya siyosatini modernizatsiya qilish jarayonlari, jahon tajribasidagi ilg‘or yondashuvlar va ularni milliy iqtisodiyot sharoitiga tatbiq etish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, yangi iqtisodiy o‘shish drayverlarini shakllantirishda innovatsion, texnologik va inson kapitali omillarining o‘zaro bog‘liqligi asoslab beriladi.

O‘zbekiston iqtisodiyotini 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasi mamlakat taraqqiyotining yangi bosqichini boshlab berdi. Ushbu strategiyaning markazida investitsiya siyosatini modernizatsiya qilish, ya‘ni investitsiya jarayonlarini global standartlarga moslashtirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida yuqori qo‘shilgan qiymat yaratishga yo‘naltirish masalalari turadi.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekiston so‘nggi yillarda investitsion faoliyatni jadallashtirish orqali iqtisodiy o‘shishning mustahkam zaminini yaratdi. 2017–2024-yillar oralig‘ida mamlakat iqtisodiyotiga jalb qilingan xorijiy investitsiyalar hajmi uch barobarga, sanoat ishlab chiqarish hajmi esa qariyb ikki barobarga oshdi. Shu bilan birga, yangi erkin iqtisodiy zonalar tashkil etildi, xususiyl sektorning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 80 foizdan oshdi.

Investitsiya siyosatining modernizatsiyasi faqat kapital oqimini ko‘paytirish emas, balki uning samaradorligini oshirishni ham nazarda tutadi. Bu borada jahon tajribasidan foydalanish, xususan, Janubiy Koreya, Singapur, Xitoy va Germaniyada qo‘llanilgan “texnoparklar”, “klasterlashuv” va “raqamli investitsiya platformalari” kabi mexanizmlarni milliy sharoitga moslashtirish muhim ahamiyatga ega.

2030-yilgacha O‘zbekistonning asosiy iqtisodiy drayverlari sifatida — raqamli iqtisodiyot, yashil energetika, sanoat innovatsiyalari, logistika tizimi va inson kapitali belgilangan. Ushbu sohalarga yo‘naltirilgan investitsiyalar uzoq muddatda iqtisodiy o‘shishni barqarorlashtiradi, eksport salohiyatini kengaytiradi va aholining farovonligini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, investitsiya siyosatini modernizatsiya qilish va yangi iqtisodiy drayverlarni shakllantirish O‘zbekistonning global iqtisodiyotdagi o‘rnini mustahkamlovchi, innovatsion rivojlanishga yo‘naltirilgan asosiy strategik yo‘nalishdir. Bu esa “Yangi O‘zbekiston – 2030” taraqqiyot strategiyasi maqsadlariga erishishning eng muhim omillaridan biridir.